TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2016. gada 27. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — LESD 267. pants — Tiesas kompetence — Jēdziens "Savienības tiesību norma — Direktīva 89/106/EEK — Dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšana attiecībā uz būvizstrādājumiem — Standarts, ko saskaņā ar Eiropas Komisijas pilnvarojumu ir apstiprinājusi Eiropas Standartizācijas komiteja (CEN) — Standarta publicēšana Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī — Saskaņotais standarts EN 13242:2002 — Valsts standarts, ar kuru tiek transponēts standarts EN 13242:2002 — Strīds starp privātpersonām par līgumsaistībām — Metode izstrādājuma (ne)atbilstības valsts standartam, ar kuru tiek transponēts saskaņotais standarts, konstatēšanai — Izstrādājuma (ne)atbilstības šim standartam konstatēšanas datums — Direktīva 98/34/EK — Informācijas sniegšanas kārtība tehnisko standartu un noteikumu jomā — Piemērošanas joma

Lieta C-613/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Supreme Court* (Augstākā tiesa, Īrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 19. decembrī un kas Tiesā reģistrēts 2014. gada 30. decembrī, tiesvedībā

James Elliott Construction Limited

pret

Irish Asphalt Limited .

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], tiesneši M. Vilars [*M. Vilaras*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], M. Safjans [*M. Safjan*] un D. Švābi [*D. Šváby*] (referents),

ģenerāladvokāts M. Kamposs Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 19. novembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *James Elliott Construction Limited* vārdā – *E. Barrington*, *SC*, *C. Donnelly*, *BL*, un *B. Shipsey*, *SC*, kurus pilnvarojis *D. O'Donovan*, *solicitor*,

— *Irish Asphalt Limited* vārdā – *T. Hogan*, *SC*, *D. Conlan Smyth*, *barrister*, *N. Buckley*, *BL*, kurus pilnvarojusi *N. Mulherin*, *solicitor*,

* Tiesvedības valoda – angļu.

— Īrijas vārdā – *A. Joyce*, *L. Williams* un *J. Quaney*, pārstāvji, kuriem palīdz *B. Kennedy*, *SC*, un *G. Gilmore*, *barrister*,

— Eiropas Komisijas vārdā – *A. C. Becker*, *G. Braga da Cruz* un *G. Zavvos*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2016. gada 28. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, ka interpretēt LESD 267. pantu, Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīvas 89/106/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz būvizstrādājumiem (OV 1989, L 40, 12. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1993. gada 22. jūlija Direktīvu 93/68/EEK (OV 1993, L 220, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – "Direktīva 89/106"), 4. pantu, Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija Direktīvas 98/34/EK, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā (OV 1998, L 204, 37. lpp.), kas pēdējo reizi grozīta ar Padomes 2006. gada 20. novembra Direktīvu 2006/96/EK (OV 2006, L 363, 81. lpp.) (turpmāk tekstā – "Direktīva 98/34"),1. un 8. pantu, kā arī saskaņoto standartu EN 13242:2002 "Minerālmateriāli nesaistītajiem un hidrauliski saistītajiem maisījumiem būvniecībai un ceļu konstrukcijām" (turpmāk tekstā – "saskaņotais standarts EN 13242:2002").

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā par *Irish Asphalt Limited* veiktu akmens šķembu produkta piegādi *James Elliott Construction Limited*.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 89/106

3 Direktīvas 89/106 preambulas pirmajā, ceturtajā, sestajā, septītajā, vienpadsmitajā un divpadsmitajā apsvērumā ir noteikts:

"tā kā dalībvalstis ir atbildīgas par to, lai tiktu nodrošināts, ka būvdarbus un inženiertehniskos būvdarbus to teritorijā projektētu un veiktu tā, ka tas neapdraud personu drošību, mājdzīvniekus un īpašumu, un vienlaikus tiktu ievērotas citas pamatprasības, kas saistītas ar vispārēju labklājību;

[..]

tā kā 71. punkts Baltajā grāmatā par iekšējā tirgus izveidi, ko 1985. gada jūnijā apstiprinājusi Eiropadome, nosaka, ka atbilstoši vispārējai politikai īpašu uzmanību pievērsīs dažām nozarēm, tostarp būvniecībai; tā kā pēc tam, kad tehniskie šķēršļi būvniecības nozarē būs samazināti tiktāl, ka tos vairs turpmāk nevar samazināt, savstarpēji atzīstot visu dalībvalstu līdzvērtību, vajadzīga jauna pieeja, kas noteikta Padomes 1985. gada 7. maija rezolūcijā [OV 1985, C 136, 1. lpp.], kura paredz noteikt pamatprasības attiecībā uz drošību un citiem aspektiem, kas ir svarīgi saistībā ar vispārējo labklājību un nemazina pastāvošo un vajadzīgo aizsardzības līmeni dalībvalstīs;

[..]

tā kā, lai tehniskās pamatprasības izklāstītu konkrētā formā, sagatavos skaidrojošus dokumentus, kas būs pamats Eiropas līmenī saskaņotiem standartiem vai citām tehniskām specifikācijām un Eiropas tehniskā apstiprinājuma sagatavošanai vai piešķiršanai;

tā kā šīs pamatprasības ir Eiropas līmenī saskaņotu būvizstrādājumu standartu sagatavošanas pamatā; tā kā, lai panāktu to, ka vienotā iekšējā tirgus priekšrocības ir cik iespējams lielas, lai šis tirgus būtu pieejams pēc iespējas vairāk izgatavotājiem, lai nodrošinātu cik iespējams lielu tirgus pārredzamību un lai radītu nosacījumus būvniecības vispārīgo noteikumu saskaņotai sistēmai, pēc iespējas ātrāk jāizstrādā saskaņoti standarti; tā kā šos standartus izstrādā privātas organizācijas un tiem jāpaliek kā neobligātiem dokumentiem; tā kā šā iemesla dēļ Eiropas Standartizācijas komiteja (*CEN*) un Eiropas Elektrotehnikas standartizācijas komiteja (*CENELEC*) ir atzītas par kompetentām iestādēm, kas pieņem saskaņotus standartus atbilstoši 1984. gada 13. novembrī parakstītajām vispārīgām pamatnostādnēm par sadarbību starp Komisiju un šīm divām minētājām iestādēm; tā kā šajā direktīvā saskaņots standarts ir tehniska specifikācija (Eiropas standarts vai saskaņots dokuments), ko ar Komisijas pilnvarojumu pieņēmusi viena vai abas minētās iestādes saskaņā ar Padomes Direktīvu 83/189/EEK (1983. gada 28. marts), ar ko nosaka procedūru informācijas sniegšanai tehnisko standartu un noteikumu jomā [OV 1983, L 109, 8. lpp.];

[..]

tā kā ražojumu uzskata par derīgu izmantošanai, ja tas atbilst saskaņotam standartam, Eiropas tehniskajam apstiprinājumam vai nesaskaņotai tehniskai specifikācijai, ko atzīst Kopienā; tā kā tad, ja ražojumiem nav lielas nozīmes attiecībā uz pamatprasībām un ja tie atšķiras no spēkā esošajām tehniskajām specifikācijām, to derīgumu izmantošanai var apliecināt, vēršoties apstiprinātā iestādē;

tā kā ražojumus, kas šādi ir atzīti par derīgiem izmantošanai, var viegli atpazīt pēc CE marķējuma; tā kā jāļauj tos laist brīvā apritē un brīvi izmantot visā Kopienā mērķim, kam tie paredzēti."

4 Šīs direktīvas 2. panta 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 1. pantā minētos ražojumus, kas paredzēti izmantošanai darbos, var laist tirgū vienīgi tad, ja tie ir piemēroti paredzētajiem mērķiem, tas ir, tiem ir tādi raksturlielumi, ka darbi, kuros tos iekļauj, montē, izmanto vai ierīko, ja tie ir pareizi projektēti un būvēti, var atbilst 3. pantā minētajām pamatprasībām, ja uz šādiem darbiem attiecas noteikumi, kuros ietvertas šādas prasības."

5 Minētās direktīvas 3. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

"Pamatprasības, kas piemērojamas darbiem un kas var ietekmēt ražojuma tehnisko raksturojumu, ir izklāstītas I pielikumā kā mērķi. Var piemērot vienu, dažas vai visas šīs prasības; tās ievēro, ražojumu ekonomiski pamatoti ekspluatējot."

6 Tās pašas direktīvas 4. panta 1. un 2. punkts ir šādi:

"1. Standarti un tehniskie apstiprinājumi šajā direktīvā ir "tehniskās specifikācijas".

Šajā direktīvā saskaņotie standarti ir tehniskās specifikācijas, ko *CEN*, *CENELEC* vai abas šīs iestādes pieņēmušas ar pilnvarojumu, ko Komisija tām piešķīrusi atbilstoši [Direktīvai 83/189], pamatojoties uz 19. pantā minētās komitejas atzinumu un saskaņā ar 1984. gada 13. novembrī parakstītajiem vispārīgajiem noteikumiem par sadarbību starp Komisiju un šīm divām iestādēm.

2. Dalībvalstis pieņem, ka [būvizstrādājumi] ir piemēroti lietošanai, ja tie nodrošina [būvdarba] izpildi, ja tie ir projektēti un izgatavoti atbilstoši 3. pantā minētajām galvenajām prasībām un ja uz tiem ir CE marķējums, kas norāda, ka tie atbilst visiem šīs direktīvas noteikumiem, ieskaitot V nodaļā noteiktās atbilstības vērtēšanas procedūras un III nodaļā noteikto procedūru. CE marķējums norāda:

a) ka tie atbilst attiecīgiem valstu standartiem, kur iestrādāti saskaņotie standarti, uz kuriem atsauces publicētas *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*. Dalībvalstis publicē šo valsts standartu atsauces numurus.

b) ka tie atbilst Eiropas tehniskajam apstiprinājumam, kas piešķirts saskaņā ar III nodaļā paredzēto procedūru;

[vai]

c) ka tie atbilst valsts tehniskajām specifikācijām, kas minētas 3. punktā, tā kā trūkst saskaņoto specifikāciju; šādu valsts specifikāciju sarakstu sagatavo saskaņā ar 5. panta 2. punktā paredzēto procedūru."

7 Direktīvas 89/106 6. panta 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis savā teritorijā nekavē tādu ražojumu brīvu apriti, laišanu tirgū vai izmantošanu, kuri atbilst šīs direktīvas noteikumiem.

Dalībvalstis nodrošina, ka šādu ražojumu izmantošanu mērķim, kam tie ir paredzēti, nekavē noteikumi vai nosacījumi, kurus izvirza valsts iestādes vai privātas organizācijas, kas darbojas kā valsts uzņēmums vai valsts iestāde un izmanto savu monopolstāvokli."

8 Šīs direktīvas 7. pantā ir noteikts:

"1. Lai nodrošinātu saskaņoto standartu kvalitāti attiecībā uz [būvizstrādājumiem], standartus izstrādā Eiropas standartu organizācija, pamatojoties uz pilnvarojumu, ko piešķīrusi Komisija [..].

2. Šādi izstrādātos standartus, cik iespējams, formulē attiecībā uz [būvizstrādājumu] efektivitāti, ņemot vērā skaidrojošos dokumentus.

3. Tiklīdz Eiropas standartu organizācijas ir izstrādājušas standartus, Komisija publicē atsauces uz standartiem *Eiropas Kopienu Oficiālā Vēstneša* C sērijā."

9 Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 9. marta Regulas (ES) Nr. 305/2011, ar ko nosaka saskaņotus būvizstrādājumu tirdzniecības nosacījumus un atceļ Direktīvu 89/106/EEK (OV 2011, L 88, 5. lpp.), 65. pantu Direktīva 89/106 tika atcelta. Tomēr šī regula nav piemērojama pamatlietai *ratione temporis*.

Direktīva 98/34

10 Direktīvas 98/34, ar kuru tika aizstāta Direktīva 83/189, 1. panta 3., 4. un 11. punktā ir noteikts:

"Šajā direktīvā piemēro šādus terminus:

[..]

3) “tehniski parametri” – parametri, kas ietverti dokumentā, kurš nosaka preces nepieciešamās īpašības, piemēram, kvalitātes līmeni, darbību, drošību vai izmērus, ieskaitot prasības, kas piemērojamas precei saskaņā ar nosaukumu, ar kuru preci pārdod, terminoloģiju, simboliem, pārbaudēm un pārbaužu metodēm, iesaiņojumu, marķēšanu vai etiķetēšanu un atbilstības novērtēšanas procedūrām.

[..]

4) “citas prasības” – prasība, kas nav tehniski parametri, kas izvirzītas precei, lai īpaši aizsargātu patērētājus vai vidi, un kas ietekmē tās dzīves ciklu pēc laišanas tirgū, piemēram, izmantošanas, atkārtotas izmantošanas, atkārtotas izlietošanas vai iznīcināšanas nosacījumi, ja šādi nosacījumi var būtiski ietekmēt preces sastāvu vai īpašības, vai tās realizāciju;

[..]

11) “tehniskie noteikumi” – tehniski parametri un citas prasības vai noteikumi par pakalpojumiem, ietverot attiecīgus administratīvus noteikumus, kuru ievērošana ir obligāta, *de jure* vai *de facto*, tirdzniecības, pakalpojumu sniegšanas, pakalpojumu sniedzēja izveidošanas vai izmantošanas gadījumā kādā dalībvalstī vai lielā tās daļā, kā arī dalībvalstu normatīvie un administratīvie akti, izņemot 10. pantā minētos, kas aizliedz preces ražošanu, ievešanu, tirdzniecību vai izmantošanu vai kas aizliedz pakalpojumu sniegšanu vai izmantošanu, vai uzņēmumu kā pakalpojumu sniedzēju.

De facto tehniski noteikumi ietver:

— dalībvalsts normatīvos un administratīvos aktus, kas attiecas vai nu uz tehniskiem parametriem, vai citām prasībām, vai uz noteikumiem par pakalpojumiem, vai uz profesionāliem kodeksiem vai praksi, kas savukārt attiecas uz tehniskiem parametriem vai citām prasībām, vai uz noteikumiem par pakalpojumiem, atbilstība kuriem tiek pielīdzināta atbilstības prezumpcijai iepriekšminēto normatīvo un administratīvo aktu noteikumiem,

— brīvprātīgus nolīgumus, kuros valsts iestāde ir līgumslēdzēja puse, un kas vispārīgās interesēs paredz atbilstību tehniskiem parametriem vai citām prasībām, vai noteikumiem par pakalpojumiem, izņemot valsts sagādes [publiskā iepirkuma] konkursu noteikumus,

— tehniskus parametrus vai citas prasības, vai noteikumus par pakalpojumiem, kas saistīti ar fiskāliem vai finansiāliem pasākumiem, kas ietekmē preču vai pakalpojumu patēriņu, veicinot atbilstību šādiem tehniskiem parametriem vai citām prasībām, vai noteikumiem par pakalpojumiem; tehniskie parametri vai citas prasības, vai noteikumi par pakalpojumiem, kas saistīti ar valstu sociālā nodrošinājuma sistēmām, nav ietverti.”

11 Šīs direktīvas 8. panta 1. un 3. punktā ir paredzēts:

“1. Saskaņā ar 10. pantu dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu jebkuru tehnisko noteikumu projektu, izņemot gadījumus, ja tas pārņem visu starptautiskā vai Eiropas standarta tekstu. Šajā gadījumā pietiek ar informāciju par attiecīgo standartu; tās paziņo Komisijai pamatojumu šādu tehnisku noteikumu pieņemšanas vajadzībai, ja tas jau nav paskaidrots projektā.

[..]

Dalībvalstis atkārtoti dara zināmu projektu saskaņā ar iepriekšminētajiem nosacījumiem, ja tās izdara izmaiņas projektā, kas būtiski izmaina tā darbības sfēru [piemērošanas jomu], saīsinot īstenošanai paredzētos termiņus, pievienojot parametrus vai prasības vai padarot pēdējās ierobežojošākas.

[..]

3. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu tehnisko noteikumu galīgo tekstu."

Standarts EN 13242:2002

12 Standartu EN 13242:2002 saskaņā ar Komisijas 1998. gada 6. jūlija pilnvarojumu, kas pieņemts, pamatojoties uz Direktīvu 89/106 (M 125 – *Mandate to CEN/CENELEC concerning the execution of standardisation work for harmonised standards on aggregates related to [specific] end uses* [Pilnvarojums *CEN*/*CENELEC* standartizācijas darbu veikšanai, lai noteiktu saskaņotus standartus minerālmateriāliem saistībā ar noteiktiem izmantošanas veidiem], turpmāk tekstā – "Pilnvarojums M 125"), izstrādāja Tehniskā komiteja *CEN/TC 154* "Aggregates" ["Minerālmateriāli"], un 2002. gada 23. septembrī to apstiprināja *CEN*.

– Pilnvarojums M 125

13 Pilnvarojuma M 125 priekšvārds ir formulēts šādi:

"[..] Viens no direktīvas mērķiem ir novērst tehniskos šķēršļus tirdzniecībai būvniecības nozarē, ciktāl tos nevar novērst, savstarpēji atzīstot visu dalībvalstu līdzvērtību. Tādējādi pirmajā stadijā standartizācijas pilnvarojumi attieksies uz būvizstrādājumiem, kas var veidot tehniskus šķēršļus tirdzniecībai.

Šī pilnvarojuma mērķis ir noteikt tiesību normas saskaņotu Eiropas standartu attīstības un kvalitātes nodrošināšanai, lai, no vienas puses, padarītu iespējamu valstu normatīvo un administratīvo tiesību normu (turpmāk tekstā sauktas par "noteikumiem") "tuvināšanu", un, no otras puses, radītu iespēju uz produktiem, kas tām atbilst, attiecināt prezumpciju, ka tie ir derīgi izmantošanai mērķim, kam tie ir paredzēti, kā ir definēts direktīvā."

14 Šī dokumenta II nodaļā "Pilnvarojuma izpilde ir noteikts:

"1. *CEN/CENELEC* iesniegs Komisijai detalizētu darba programmu vēlākais trīs mēnešus pēc komitejas, kas izveidota ar Direktīvu 83/189, apstiprināšanas.

[..]

5. Jebkurš priekšlikums par tādu produktu, izmantojuma, materiālu vai formu pievienošanu, kas nav paredzēti pilnvarojumā, bet ko tehniskā komiteja uzskata par nepieciešamu, ir jāiesniedz Komisijas dienestiem izskatīšanai atsevišķi no darba programmas. Standartiem, kas sagatavoti produktiem, uz kuriem šis pilnvarojums neattiecas, nav saskaņotu standartu statusa. Papildus Direktīvas [98/34] 4. panta 1. punkta normām jāņem vērā, ka visi produkti, uz kuriem attiecas pilnvarojums, atbilst atbilstības apliecināšanas sistēmai, kura atbilst attiecīgajam Komisijas lēmumam; tas tā nav attiecībā uz produktiem, uz kuriem pilnvarojums neattiecas.

6. Jebkurš priekšlikums par tādu raksturlielumu un izturības aspektu pievienošanu, kas nav paredzēti pilnvarojumā, bet ko tehniskā komiteja uzskata par nepieciešamu, ir jāiesniedz atsevišķā darba programmas nodaļā Komisijas dienestu izskatīšanai.

[..]

8. *CEN* tehniskajām komitejām ir jāsniedz tehniska atbilde, lai noteiktu pilnvarojuma raksturlielumus, ņemot vērā turpmāk norādītos nosacījumus. Ieteiktajām testēšanas metodēm ir jāattiecas tieši uz attiecīgo prasīto raksturlielumu, un tās nedrīkst attiekties uz tādu raksturlielumu noteikšanas metodēm, kuri pilnvarojumā nav prasīti. Prasības attiecībā uz izturību ir jāaplūko šī brīža jaunākās tehnikas attīstības kontekstā.

9. Testēšanas/aprēķina metožu izmantošanai ir jāatbilst izvirzītajam saskaņošanas mērķim. Pamatā katra raksturlieluma noteikšanai būtu jāizmanto tikai viena metode attiecībā uz konkrētu produktu vai produktu grupu.

Ja attiecībā uz kādu produktu vai produktu grupu pamatotu iemeslu dēļ tā paša raksturlieluma noteikšanai tomēr ir jāizmanto vairāk nekā viena metode, šī situācija ir jāpamato. Šajā gadījumā visas metodes, uz kurām tiek izdarīta atsauce, ir jāsaista ar saikli "vai" un ir jāsniedz norāde par to piemērošanu.

Visos citos gadījumos divas vai vairāk testēšanas/aprēķina metodes viena raksturlieluma noteikšanai var tikt akceptētas tikai, ja starp tiem pastāv vai var tikt izveidota savstarpēja saistība. Attiecīgajā saskaņotajā standartā produktam kā atsauces metode ir jāatlasa viena no tām.

Testēšanas un/vai aprēķina metodēm, ja vien iespējams, ir jābūt horizontāla rakstura, attiecināmām uz iespējami plašu produktu spektru.

[..]

12. Šī pilnvarojuma apjoms vajadzības gadījumā var tikt grozīts vai papildināts. Tas, ka Komisija akceptē darba programmu, nenozīmē visu kā atsauces standartus minēto elementu akceptēšanu. Tehniskajām komitejām jāpierāda saikne starp šiem elementiem un nepieciešamība saskaņot pilnvarojumā minētos produktus, paredzētos izmantojumus un raksturlielumus. Turklāt programmas akceptēšana neizslēdz *CEN* iespēju pievienot jaunus elementus, lai pilnībā ievērotu pilnvarojuma nosacījumus.

[..]

15. *CEN/CENELEC* nekavējoties informē Komisiju par jebkurām ar pilnvarojuma izpildi saistītām problēmām un sniedz gada ziņojumu par pilnvarojuma ietvaros veikto darbu progresu.

16. Progresa ziņojumā ietver veikto darbu aprakstu un norāda sastaptās politiskas vai tehniskās grūtības, it īpaši tās, kuras var likt dalībvalsts iestādēm izteikt iebildumus vai izmantot Direktīvas [98/34] 5. panta 1. punktu.

17. Progresa ziņojumam pievieno katra pilnvarojumā paredzētā standarta jaunākos projektus un jaunākos ziņojumus par darbiem, attiecībā uz kuriem noslēgti apakšlīgumi.

[..]

19. *CEN/CENELEC* šo pilnvarojumu var akceptēt tikai pēc tam, kad Komisijas dienesti ir akceptējuši darba programmu.

[..]

21. *CEN/CENELEC* saskaņoto Eiropas standartu un attiecīgo atbalstošo standartu galīgos projektus iesniedz Komisijas dienestiem to atbilstības šim pilnvarojumam apstiprināšanai atbilstoši grafikam, par kuru vienojas *CEN/CENELEC* un Komisija un kas minēts II.2.d) punktā."

15 Šī dokumenta III nodaļa "Saskaņotie standarti" ir formulēta šādi:

"1. Saskaņotie standarti tiek sagatavoti, lai uzrādītu 1. un 2. pielikumā uzskaitīto produktu atbilstību pamatprasībām. Tā kā viens no direktīvas mērķiem ir tirdzniecības šķēršļu samazināšana, no tās izrietošie standarti tiek formulēti, cik iespējams, attiecībā uz ražojumu efektivitāti (direktīvas 7. panta 2. punkts), ņemot vērā skaidrojošos dokumentus.

2. Saskaņotais standarts ietver:

[..]

— Metodes (aprēķināšanas, testēšanas un citas metodes) vai atsauci uz standartu, kurā ir ietvertas šādu raksturlielumu noteikšanas metodes;

[..]."

16 Pilnvarojuma M 125 1. un 3. pielikumā ir noteikta attiecīgi mandāta piemērošanas joma, tā atsauces tehniskie ietvari, kā arī prasības attiecībā uz atbilstības apliecināšanu.

– Saskaņotais standarts EN 13242:2002

17 Saskaņotā standarta EN 13242:2002 1. punkta otrajā daļā norādīts, ka tas "paredz produktu atbilstības šim [saskaņotajam standartam] vērtējumu".

18 Šī saskaņotā standarta 6. punkts "Ķīmiskie raksturlielumi" ir šāds:

"6.1. Vispārīgi

Nepieciešamība veikt testus, lai noteiktu un deklarētu šajā nodaļā minētos raksturlielumus, ir atkarīga no minerālmateriālu galalietojuma un izcelsmes. Vajadzības gadījumā ir veicami 6. pantā norādītie testi, lai noteiktu attiecīgos ķīmiskos raksturlielumus.

[..]

6.3. Sēra kopējais saturs

Vajadzības gadījumā saskaņā ar standarta EN 1744-1:1998[, ko pieņēmusi *CEN* bez jebkāda Komisijas pilnvarojuma un neizmantojot direktīvas 7. pantā paredzēto procedūru,] [11. pantā] noteikto minerālmateriāla kopējo sēra saturu paziņo saskaņā ar attiecīgo 13. tabulā ["Kategorijas attiecībā maksimālo sēra kopējo saturu"] paredzēto kategoriju:]

Minerālmateriāli	Sēra kopējais saturs %	Kategorija *(S)*
Minerālmateriāli, kas nav apstrādāti metalurģijas krāsnīs un nav strauji atdzesēti gaisā	≤ 1 % > 1 %	S_1 $S_{deklarētais}$
	Nav noteikts	$S_{Nr.}$
Minerālmateriāli, kas ir apstrādāti metalurģijas krāsnīs un strauji atdzesēti gaisā	≤ 2 % > 2 %	S_2 $S_{deklarētais}$
	Nav noteikts	$S_{Nr.}$

[..]”

19 Šī saskaņotā standarta “ZA (informatīvajā) pielikumā ? Šī Eiropas standarta panti, kas attiecas uz pamatprasībām vai citām ES direktīvu tiesību normām” ir tostarp norādīts, ka “Eiropas standarta EN 13242:2002 normas, kas norādītas šajā pielikumā, atbilst saskaņā ar [Direktīvu 89/106] piešķirtā pilnvarojuma prasībām” un ka “šajos pantos izvirzīto prasību izpilde pamato prezumpciju par minerālmateriālu, uz kuriem attiecas šis Eiropas standarts, derīgumu tajā paredzētajai izmantošanai”.

20 Atsauces uz saskaņoto standartu EN 13242:2002 tika publicētas 2003. gada 27. marta *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV 2003, C 75, 8. lpp.).

Īrijas tiesības

Likums par preču pārdošanu un pakalpojumu sniegšanu

21 Ar *Sale of Goods and Supply of Services Act 1980* (1980. gada Likuma par preču pārdošanu un pakalpojumu sniegšanu)” 10. pantu *Sale of Goods Act 1893* (1893. gada Likums par preču pārdošanu) tika papildināts ar jaunu 14. pantu, saskaņā ar kuru:

“(1) Izņemot šī likuma vai uz tā pamata izdota tiesību akta normas, nepastāv netieši izteikts nosacījums vai garantija attiecībā uz saskaņā ar pirkuma pārdevuma līgumu piegādātas preces kvalitāti vai derīgumu jebkādam konkrētam mērķim.

(2) Kad pārdevējs pārdod preces uzņēmējdarbības ietvaros, pastāv netieši izteikts nosacījums, ka saskaņā ar līgumu piegādātajām precēm ir tirdzniecībai piemērota kvalitāte, izņemot gadījumus, kad šāds nosacījums nepastāv:

(a) attiecībā uz trūkumiem, uz kuriem pirms līguma noslēgšanas ir tikusi īpaši vērsta pircēja uzmanība, vai

(b) ja pircējs pirms līguma noslēgšanas preces pārbauda attiecībā uz trūkumiem, kuriem šīs pārbaudes gaitā būtu jāatklājas.

(3) Precēm ir tirdzniecībai piemērota kvalitāte, ja tās ir tik derīgas mērķim vai mērķiem, kuriem šāda veida preces parasti tiek iegādātas, un tik izturīgas, cik ir saprātīgi sagaidāms, ņemot vērā jebkādu attiecībā uz tām izmantotu aprakstu, cenu (ja tai ir nozīme) un visus citus nozīmīgos apstākļus, un attiecīgi ir jāinterpretē jebkura šajā likumā ietverta atsauce uz tirdzniecībai nepiemērotām precēm.

(4) Kad pārdevējs pārdod preces uzņēmējdarbības ietvaros un pircējs tieši vai netieši dara pārdevējam zināmu jebkādu konkrētu mērķi, kuram preces tiek iegādātas, pastāv netieši izteikts nosacījums, ka saskaņā ar līgumu piegādātās preces var saprātīgi uzskatīt par derīgām šim mērķim neatkarīgi no tā, vai tas ir mērķis, kādam šādas preces parasti tiek piegādātas, izņemot, ja apstākļi norāda, ka pircējs nepaļaujas vai arī ka no tā puses būtu nesaprātīgi paļauties uz pārdevēja kompetenci vai vērtējumu.

[..]"

Standarts I.S. EN 13242/2002

22 Standartu EN 13242:2002 Īrijā transponēja *National Standard Authority of Ireland* (Īrijas Standartizācijas iestāde) ar standartu I.S. EN 13242/2002.

Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi

23 Specifikācijās attiecībā uz *James Elliott Construction* veicamo jaunatnes centra būvniecību Balīmunā [*Ballymun*] Dublinā (Īrija) bija noteikts tostarp, ka ēkas iekšējas grīdas ir jāuzklāj uz 225 mm biezas, "ļoti kompaktas *Clause 804* tipa akmens šķembu, kas atbilst *Department of Enterprise* [Uzņēmumu departamenta] specifikācijai, kārtas". Šajā nolūkā *Irish Asphalt* piegādāja *Eliott Construction* produktu, kas tika apzīmēts kā "*Clause 804* tipa akmens šķembas".

24 Pēc darbu pabeigšanas ēkas grīdās un sienās sāka parādīties plaisas, kas ēku padarīja neizmantojamu. *James Elliott Construction* uzņēmās atbildību un veica remontdarbus par kopējo vērtību EUR 1,5 miljoni.

25 2008. gada 13. jūnijā *James Elliott Construction* cēla prasību pret *Irish Asphalt* par zaudējumu atlīdzību ar pamatojumu, ka bojājumu pamatā bija pirīta klātbūtne šī pēdējā piegādātajos *Clause 804* tipa minerālmateriālos.

26 2011. gada 25. maija spriedumā *High Court* (Augstā tiesa, Īrija) uzskatīja, ka betona bojājumu rašanos bija izraisījusi pirīta klātbūtne minerālmateriālos, ko *Irish Asphalt* bija piegādājis *James Elliott Construction*. Šajā ziņā tā konstatēja, ka no ēkas paņemto minerālmateriālu analīzes uzrādīja, ka tie neatbilda Īrijas standartam I.S. EN 13242:2002, ar kuru tika transponēts Eiropas standarts EN 13242:2002, it īpaši attiecībā uz sēra saturu.

27 Tādējādi tā nosprieda, ka *Irish Asphalt* bija pārkāpis savas līgumsaistības saskaņā ar Likuma par preču pārdošanu 14. panta 2. punktu piegādāt minerālmateriālu, kas būtu "piemērots tirdzniecībai" un "derīgs izmantošanai".

28 *Irish Asphalt* spriedumu pārsūdzēja *Supreme Court* (Augstākā tiesa, Īrija).

29 2014. gada 2. decembrī *Supreme Court* (Augstākā tiesa) pasludināja spriedumu par valsts tiesību jautājumiem un noraidīja apelācijas sūdzību, neskarot nekādus Savienības tiesību jautājumus.

30 Šajā ziņā šai tiesai ir šaubas, pirmkārt, par saskaņoto Eiropas standartu attiecībā uz būvizstrādājumiem juridisko statusu, kā arī to nozīmi līgumattiecībās starp divām privātpersonām, ja līgumā par preču piegādi ir izdarīta atsauce uz nacionālo standartu, kas pieņemts, piemērojot saskaņoto standartu, otrkārt, par Eiropas standarta EN 13242:2002 interpretāciju attiecībā uz tā piemērošanas jomu un saturu, it īpaši attiecībā uz prezumpcijām, ko rada šī standarta ievērošana, un līdzekļiem to atspēkošanai, un, treškārt, par saikni starp valsts tiesību normām, kas paredz noteiktu netieši izteiktu līguma noteikumu pastāvēšanu un dalībvalstīm atbilstoši Direktīvai 98/34 uzlikto paziņošanas pienākumu.

31 Šādos apstākļos *Supreme Court* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) a) Ja privāttiesiska līguma noteikumos pusei ir paredzēts pienākums piegādāt produktu, kurš ir izgatavots atbilstoši valsts standartam, kas pats ir ticis pieņemts, ieviešot Eiropas standartu, kurš ir izstrādāts, pamatojoties uz saskaņā ar Direktīvas 89/106 tiesību normām piešķirtu Komisijas pilnvarojumu, vai minētā standarta interpretācija ir jautājums, par kuru var tikt lūgts sniegt prejudiciālu nolēmumu Eiropas Savienības Tiesai atbilstoši LESD 267. pantam?

b) Ja atbilde uz pirmā jautājuma a) daļu ir apstiprinoša, vai standartā EN 13242:2002 ir izvirzīta prasība, lai atbilstība minētajam standartam vai tā pārkāpums tiktu konstatēti, kā pierādījumu izmantojot vienīgi testēšanu atbilstoši *CEN* pieņemtiem standartiem (kas nav izstrādāti, pamatojoties uz pilnvarojumu), uz kuriem ir atsauce EN 13242:2002, un šādi testi tiktu veikti izgatavošanas un/vai piegādes brīdī, vai arī standarta pārkāpums (un līdz ar to līguma pārkāpums) drīkst tikt konstatēts, kā pierādījumu izmantojot vēlāk veiktus testus, ja šādu testu rezultāti loģiski pierāda standarta pārkāpumu?

2) Vai valsts tiesai, kad tā izskata privāttiesisku prasību par līguma pārkāpumu attiecībā uz produktu, kas ir izgatavots atbilstoši Eiropas standartam, kurš ir pieņemts, pamatojoties uz saskaņā ar Direktīvu [89/106] piešķirtu Eiropas Komisijas pilnvarojumu, ir pienākums nepiemērot valsts tiesību normas, kurās ir ietverti [netieši izteikti līguma] noteikumi par piemērotību tirdzniecībai un piemērotību mērķim vai kvalitāti, jo vai nu likuma noteikumu, vai arī to piemērošanas dēļ tiek radīti standarti, par kuriem nav paziņots atbilstoši Direktīvas 98/34 tiesību normām?

3) Vai valsts tiesai, kas izskata prasību par privāttiesiska līguma pārkāpumu, par kuru tiek apgalvots, ka tas ir radies noteikuma par piemērotību tirdzniecībai vai derīgumu izmantošanai (kas līgumā starp pusēm ir ietverts ar likumu un ko tās nav mainījušas vai vienojušās nepiemērot) pārkāpuma dēļ attiecībā uz produktu, kas ir izgatavots atbilstoši standartam EN 13242:2002, ir pienākums prezumēt, ka produktam ir tirdzniecībai piemērota kvalitāte un ka tas ir derīgs izmantošanai tā mērķim, un, ja tā ir, vai šādu prezumpciju drīkst atspēkot vienīgi ar pierādījumiem par neatbilstību standartam EN 13242:2002, kuri ir gūti testos, kas ir veikti atbilstoši testiem un protokoliem, uz kuriem ir atsauce standartā EN 13242:2002, un ir veikti produkta piegādes brīdī?

4) Ja uz pirmā jautājuma a) daļu un trešo jautājumu atbildes ir apstiprinošas, vai ar standartu EN 13242:2002 ir tikusi noteikta minerālmateriālu sēra kopējā satura maksimālā robežvērtība un līdz ar to vai, lai *inter alia* varētu tikt piemērota jebkāda prezumpcija par piemērotību tirdzniecībai vai derīgumu izmantošanai, ir tikusi izvirzīta prasība par atbilstību šai maksimālajai robežvērtībai?

5) Ja uz pirmā jautājuma a) daļu un trešo jautājumu atbildes ir apstiprinošas, vai, lai varētu atsaukties uz prezumpciju, kas ir radīta ar standarta EN 13242:2002 ZA pielikumu un/vai Direktīvas 89/106 4. pantu, ir jāsniedz pierādījums, ka produktam bija "CE" zīme?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmā jautājuma a) daļu par Tiesas kompetenci

32 Ar sava pirmā jautājuma a) daļu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 267. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja valsts tiesai ir jāizskata lieta par privāttiesisku līgumu, ar kuru vienai pusei ir uzlikts pienākums piegādāt produktu, kas atbilst valsts standartam, ar kuru tiek transponēts saskaņotais standarts Direktīvas 89/106 4. panta 1. punkta izpratnē, uz kuru atsauces ir publicētas *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* C sērijā, Tiesa ir kompetenta šo standartu interpretēt prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā.

33 Ievadam jānorāda, pirmkārt, ka saskaņā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ar tehnisko standartu I.S. EN 13242:2002, par kuru ir runa pamatlietā, Īrijas standartizācijas iestāde ir transponējusi Īrijas tiesībās saskaņoto standartu EN 13242:2002. Tādējādi šim pirmajam standartam piešķiramā nozīme ir tieši atkarīga no otrajam sniegtās interpretācijas.

34 Otrkārt, jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru Tiesa ir kompetenta interpretēt tiesību aktus, kuriem, lai gan tos ir pieņēmušas struktūras, kuras nevar tikt kvalificētas kā "Savienības iestādes un struktūras", ir Savienības tiesību akta īstenošanas vai piemērošanas pasākumu raksturs (šajā ziņā skat. spriedumus, 1990. gada 20. septembris, *Sevince*, C-192/89, EU:C:1990:322, 10. punkts, un 1993. gada 21. janvāris, *Deutsche Shell*, C-188/91, EU:C:1993:24, 17. punkts), un šādu risinājumu pamato pats LESD 267. panta mērķis, jo šī panta uzdevums ir nodrošināt vienveidīgu visu Savienības tiesību sistēmā ietilpstošo tiesību normu piemērošanu Savienībā, lai izvairītos no tā, ka to iedarbība atšķiras atkarībā no to interpretācijas dažādās dalībvalstīs (spriedums, 1990. gada 20. septembris, *Sevince*, C-192/89, EU:C:1990:322, 11. punkts).

35 Turklāt Tiesa ir arī precizējusi, ka tas, ka Savienības tiesību aktam nav saistošas iedarbības, nav šķērslis Tiesai prejudiciālā nolēmuma tiesvedības ietvaros atbilstoši ESD 267. pantam lemt par tā interpretāciju (spriedums, 1993. gada 21. janvāris, *Deutsche Shell*, C-188/91, EU:C:1993:24, 18. punkts).

36 Kas attiecas konkrētāk uz tādu saskaņoto standartu kā pamatlietā, jānorāda, ka Direktīvas 89/106 4. panta 1. punktā saskaņotie standarti definēti kā tehniskās specifikācijas, ko *CEN*, *CENELEC* vai abas šīs iestādes pieņēmušas ar pilnvarojumu, ko Komisija tām piešķīrusi atbilstoši Direktīvai 83/189, un, kā izriet no šīs pirmās direktīvas preambulas sestā un septītā apsvēruma, tās ir šīs direktīvas I pielikumā minēto pamatprasību izklāsts konkrētā formā tehniskā līmenī.

37 Saskaņā ar Direktīvas 89/106 7. panta 3. punktu atsauces uz Eiropas standartu organizāciju noteiktajiem saskaņotajiem standartiem publicē *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* C sērijā.

38 Atbilstoši Direktīvas 89/106 4. panta 2. punktam, to lasot kopā ar tās preambulas vienpadsmito apsvērumu, ar šo publikāciju ražojumiem, uz kuriem attiecas šī direktīva un kuri atbilst saskaņotajos standartos, kas attiecas uz šiem ražojumiem, noteiktajām tehniskajām specifikācijām, tiek piešķirta atbilstības minētās direktīvas pamatprasībām prezumpcija (šajā ziņā skat. spriedumu, 2010. gada 21. oktobris, *Latchways* un *Eurosafe Solutions*, C-185/08, EU:C:2010:619, 31. punkts), kas ļauj tām uzlikt "CE" zīmi.

39 Šī prezumpcija par atbilstību Direktīvas 89/106 pamatprasībām, kā arī "CE" zīme atbilstoši šīs direktīvas 6. panta 1. punktam, to lasot tās preambulas divpadsmitā apsvēruma gaismā, attiecīgajam izstrādājumam piešķir spēju būt brīvā apritē, tikt laistam tirgū un tikt brīvi izmantotam visu Savienības dalībvalstu teritorijā.

40 No iepriekš minētā izriet, ka tāds saskaņots standarts kā pamatlietā, kas ir pieņemts, pamatojoties uz Direktīvu 89/106, un uz kuru ir publicētas atsauces *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, ietilpst Savienības tiesībās, jo ar atsauci uz šāda standarta normām tiek noteikts, vai Direktīvas 89/106 4. panta 2. punktā noteiktā prezumpcija konkrētam izstrādājumam ir vai nav piemērojama.

41 Tas, ka izstrādājums atbilst šādā standarta definētajām tehniskajām prasībām, ļauj prezumēt, ka tas atbilst Direktīvā 89/106 ietvertajām pamatprasībām. No tā izriet, ka šo izstrādājumu drīkst laist tirgū, kā arī brīvi izmantot visu Savienības dalībvalstu teritorijā, un tādējādi atbilstoši šīs direktīvas 6. panta 1. punktam dalībvalstis nevar šiem izstrādājumiem noteikt papildu prasības to efektīvai piekļuvei tirgum vai izmantošanai to teritorijā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 16. oktobris, Komisija/Vācija, C-100/13, EU:C:2014:2293, 55., 56. un 63. punkts).

42 Lai gan ir taisnība, ka būvizstrādājuma atbilstību Direktīvā 89/106 pamatprasībām vajadzības gadījumā var apliecināt ar citiem līdzekļiem, kas nav pierādījumi par atbilstību saskaņotajiem standartiem, tas nevar likt apšaubīt ar saskaņoto standartu saistīto tiesisko seku pastāvēšanu.

43 Turklāt jānorāda, ka, lai gan šāda saskaņota standarta izstrāde ir uzticēta privāttiesiskai struktūrai, tas tomēr ir nepieciešams īstenošanas pasākums, kura ietvaru stingri reglamentē šajā direktīvā noteiktas pamatprasības, tas tiek veikts pēc Komisijas iniciatīvas, tās vadībā un kontrolē un tā tiesisko seku priekšnoteikums ir Komisijas veikta tā iepriekšēja publicēšana *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* C sērijā.

44 Šajā gadījumā standarts EN 13242:2002 tika izstrādāts atbilstoši pilnvarojumam M 125, kuru Komisija bija devusi *CEN*, pamatojoties uz Direktīvas 89/106 7. pantu, un kura II nodaļas 8. punktā ir paredzēts, ka Eiropas standartizācijas komitejām ir jāsniedz tehniska atbilde, lai noteiktu pilnvarojuma raksturlielumus, ņemot vērā tajā norādītos nosacījumus. Šajā nolūkā Komisija šī pilnvarojuma 1. un 2. pielikumā precīzi noteica tā piemērošanas jomu, kā arī atsauces tehniskos ietvarus izstrādājumu grupām un apakšgrupām, attiecībā uz kurām tā pieprasa efektivitātes un izturīguma raksturlielumu noteikšanu. Saskaņā ar šī paša pilnvarojuma 3. pielikumu Komisija arī pieprasīja, lai *CEN* izstrādājamajā saskaņotajā standartā nosaka zināmu skaitu atbilstības apliecināšanas sistēmu.

45 No pilnvarojuma M 125 II nodaļas 1. un 19. punkta izriet arī, pirmkārt, ka, pirms standartizācijas struktūra šo pilnvarojumu akceptē, tai Komisijas noteiktā termiņā ir jāizstrādā darba programma, kas Komisijai ir jāakceptē. Otrkārt, saskaņā ar šīs nodaļas 5. un 6. punktu jebkurš priekšlikums par šajā pilnvarojumā neietvertu elementu pievienošanu ir jāiesniedz Komisijai izskatīšanai. Treškārt, saskaņā ar šīs nodaļas 15.–17. un 21. punktu standartizācijas struktūru darbs Komisijai rūpīgi jāuzrauga un par to Komisijai ir regulāri jāziņo, kā arī šai iestādei ir jākontrolē saskaņoto standartu galīgo projektu atbilstība pirms to publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* C sērijā.

46 Turklāt, kā to arī parāda 2014. gada 16. oktobra spriedums Komisija/Vācija (C-100/13, EU:C:2014:2293), Komisija ar LESD 258. pantā paredzētās prasības sakarā ar pienākumu neizpildi palīdzību nodrošina saskaņoto standartu pilnīgu iedarbību. Šajā spriedumā Tiesa tādējādi uzskatīja, ka, nosakot būvizstrādājumiem, uz kuriem attiecās vairāki saskaņotie standarti, papildu prasības efektīvai šo izstrādājumu piekļuvei tirgum un to izmantošanai Vācijas teritorijā, attiecīgā dalībvalsts nebija izpildījusi tai Direktīvas 89/106 4. panta 2. punktā un 6. panta 1. punktā paredzētos pienākumus.

47 Tādējādi uz pirmā jautājuma a) daļu ir jāatbild, ka LESD 267. panta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka Tiesa ir kompetenta prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā interpretēt saskaņoto standartu Direktīvas 89/106 4. panta 1. punkta izpratnē, uz kuru Komisija ir publicējusi atsauces *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* C sērijā.

Par pirmā jautājuma b) daļu

48 Ņemot vērā atbildi uz pirmā jautājuma a) daļu, ir jāatbild uz pirmā jautājuma b) daļu, ar kuru iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai saskaņotais standarts EN 13242:2002 ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesvedībā par privāttiesisku līgumu, ar kuru vienai pusei ir uzlikts pienākums piegādāt produktu, kas atbilst valsts standartam, ar kuru tiek transponēts saskaņotais standarts Direktīvas 89/106 4. panta 1. punkta izpratnē, uz kuru atsauces ir publicētas *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* C sērijā, tas ļauj šī saskaņotā standarta tehnisko parametru neievērošanu konstatēt ar citām testēšanas metodēm, kas šajā saskaņotajā standartā nav tieši paredzētas, un vai šīs metodes var izmantot jebkura brīdī šī produkta ekonomiski pamatotā ekspluatācijas laikā.

49 Ievadam jāatzīst, ka saskaņā ar saskaņotā standarta EN 13242:2002 1. nodaļas otro daļu, atbilstoši kurai tas ietver "produktu atbilstības [šim] Eiropas standartam novērtējumu", šī saskaņotā standarta 6. punkta "Ķīmiskie raksturlielumi" 6.3. punktā ir noteikts, ka minerālmateriālu kopējais sēra saturs, kas jāpaziņo saskaņā ar attiecīgo 13. tabulā "Kategorijas attiecībā uz maksimālo sēra kopējo saturu" paredzēto kategoriju, tiek noteikts atbilstoši Eiropas standartam EN 1744-1:1998.

50 Tomēr ir jāatgādina, kā to apliecina Direktīvas 89/106 preambulas ceturtais apsvērumus, ka tās mērķis ir novērst šķēršļus tirdzniecībai, radot nosacījumus, saskaņā ar kuriem Savienībā var notikt brīva būvizstrādājumu tirdzniecība (šajā ziņā skat. spriedumu, 2012. gada 18. oktobris, *Elenca*, C-385/10, EU:C:2012:634, 15. punkts).

51 No tā izriet, ka Direktīva 89/106, kuras mērķis ir ierobežots ar tirdzniecības šķēršļu atcelšanu, ir vērsta uz to, lai saskaņotu nevis būvizstrādājumu konkrētas izmantošanas nosacījumus un kārtību to izmantošanas ēkās un inženiertehniskajās būvēs laikā, bet gan šo izstrādājumu pieejas tirgum kārtību.

52 Tādējādi ne ar Direktīvu 89/106, ne ar saskaņoto standartu EN 13242:2002, it īpaši ar tā 6.3. punktu, ar kuru tiek paredzēta kārtība sēra satura noteikšanai minerālmateriālos, uz kuriem šis standarts attiecas, netiek saskaņots valstu tiesiskais regulējums, kas piemērojams pierādījumiem saistībā ar tādiem strīdiem par līgumsaistībām kā pamatlietā, ne attiecībā uz būvizstrādājuma atbilstības līguma noteiktajām specifikācijām noteikšanas veidu, ne attiecībā uz brīdi, kurā šāda būvizstrādājuma atbilstība ir jānosaka.

53 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmā jautājuma b) daļu jāatbild, ka saskaņotais standarts EN 13242:2002 ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nav saistošs valsts tiesai tiesvedībā par tāda privāttiesiska līguma izpildi, ar kuru vienai pusei ir uzlikts pienākums piegādāt produktu, kas atbilst valsts standartam, ar kuru tiek transponēts šis saskaņotais standarts, ne attiecībā uz būvizstrādājuma atbilstības līguma noteiktajām specifikācijām noteikšanas veidu, ne attiecībā uz brīdi, kurā šāda būvizstrādājuma atbilstība ir jānosaka.

Par trešo jautājumu

54 Ar savu trešo jautājumu, kas ir jāizskata kā nākamais, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 89/106 4. panta 2. punkts, to skatot šīs direktīvas preambulas divpadsmitā apsvēruma gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka prezumpcija par tāda būvizstrādājuma derīgumu izmantošanai, kurš izgatavots atbilstoši saskaņotajam standartam, ir saistoša valsts tiesai, lai noteiktu, vai šādam izstrādājumam ir tirdzniecībai piemērota kvalitāte un vai tas ir derīgs izmantošanai tā mērķim, ja tādā valsts vispārēja rakstura tiesiskajā regulējumā, kas reglamentē preču pārdošanu, kā pamatlietā ir prasīts, lai būvizstrādājumam būtu šādas īpašības. Apstiprinošas atbildes gadījumā iesniedzējtiesa Tiesai vaicā, kāda ir kārtība šīs prezumpcijas atspēkošanai.

55 Kā izriet no Direktīvas 89/106 2. panta 1. punkta, tās mērķis ir nodrošināt, lai būvizstrādājumi, kas paredzēti izmantošanai būvdarbos, var tikt laisti tirgū vienīgi tad, ja tie ir piemēroti paredzētajiem mērķiem, tas ir, tiem piemīt tādi raksturlielumi, ka būvdarbi, kuros tos iekļauj, montē, izmanto vai ierīko, ja tie ir pareizi projektēti un būvēti, atbilst šīs direktīvas 3. pantā minētajām pamatprasībām, ja uz šādiem būvdarbiem attiecas noteikumi, kuros ietvertas šādas prasības.

56 Šajā nolūkā, kā ir atgādināts šī sprieduma 39. punktā, Savienības likumdevējs ir izveidojis tādas prezumpcijas par derīgumu izmantošanai mehānismu, saskaņā ar kuru izstrādājums, kas atbilst Direktīvas 89/106 3. pantā paredzētajām un saskaņotajā standartā konkretizētajām pamatprasībām, atbilstoši šīs direktīvas 6. panta 1. punktam, to lasot tās preambulas divpadsmitā apsvēruma gaismā, var būt brīvā apritē, tikt laists tirgū un tikt brīvi izmantots visu dalībvalstu teritorijā.

57 No tā izriet, ka šāda atbilstības prezumpcija ir domāta vienīgi tam, lai būvizstrādājumiem, kuri atbilst saskaņotajā standartā paredzētajiem nosacījumiem, ļautu būt brīvā apritē Savienībā.

58 Tādējādi to pašu iemeslu dēļ kā šī sprieduma 51. punktā minētie Direktīva 89/106 nevar tikt interpretēta kā tāda, ar kuru tiktu saskaņoti valsts tiesību noteikumi, tostarp netieši izteiktie, kas piemērojami būvizstrādājumu pārdošanas līgumiem.

59 Līdz ar to Direktīvas 89/106 4. panta 2. punktā paredzēta prezumpcija par derīgumu izmantošanai, to skatot šīs direktīvas preambulas divpadsmitā apsvēruma gaismā, strīda par līgumsaistībām ietvaros nevar būt saistoša, lai noteiktu, vai viena no līguma pusēm ir ievērojusi no valsts tiesībām izrietošu līgumiska rakstura prasību.

60 Ņemot vērā atbildi uz trešā jautājuma pirmo daļu, uz tā otro daļu nav jāatbild.

61 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 89/106 4. panta 2. punkts, to skatot šīs direktīvas preambulas divpadsmitā apsvēruma gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka prezumpcija par tāda būvizstrādājuma derīgumu izmantošanai, kurš izgatavots atbilstoši saskaņotajam standartam, nav saistoša valsts tiesai, lai noteiktu, vai šādam izstrādājumam ir tirdzniecībai piemērota kvalitāte un vai tas ir derīgs izmantošanai tā mērķim, ja tādā valsts vispārēja rakstura tiesiskajā regulējumā, kas reglamentē preču pārdošanu, kā pamatlietā ir prasīts, lai būvizstrādājumam būtu šādas īpašības.

Par ceturto un piekto jautājumu

62 Tā kā ceturto un piekto jautājumu iesniedzējtiesa ir uzdevusi vienīgi gadījumam, ja atbildes uz pirmā jautājuma a) daļu un trešo jautājumu būtu apstiprinošas, uz to nav jāatbild.

Par otro jautājumu

63 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 98/34 1. panta 11. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka strīdā starp privātpersonām par līgumiska rakstura tiesībām un pienākumiem valsts tiesai ir pienākums nepiemērot tādas valsts tiesību normas kā pamatlietā, kurās paredzēti – ja vien puses nav paudušas pretēju gribu – netieši izteikti līguma nosacījumi par pārdoto preču piemērotību tirdzniecībai un derīgumu izmantošanai vai kvalitāti, tāpēc, ka šīs tiesību normas ir "tehniski noteikumi" šīs direktīvas 1. panta 11. punkta izpratnē, par kuriem dalībvalsts nav paziņojusi Komisijai saskaņā ar šis direktīvas 8. panta 1. punktu.

64 Ievadam jāatgādina, kā pamatoti norādījusi iesniedzējtiesa, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru strīdā starp privātpersonām var atsaukties uz tādu valsts tehnisku noteikumu nepiemērojamību, par kuriem nav ticis paziņots atbilstoši Direktīvas 98/34 8. pantam (skat. spriedumus, 1996. gada 30. aprīlis, *CIA Security International*, C-194/94, EU:C:1996:172, 54. punkts, un 2000. gada 26. septembris, *Unilever*, C-443/98, EU:C:2000:496, 40.–43., 48. un 49. punkts).

65 Vispirms tomēr ir jāpārliecinās, ka tiesiskais regulējums pamatlietā patiešām ir "tehniski noteikumi" šīs direktīvas 1. panta 11. punkta izpratnē.

66 No šīs tiesību normas izriet, ka jēdziens "tehnisks noteikums" ietver trīs kategorijas, proti, pirmkārt, "tehnisko parametru" atbilstoši Direktīvas 98/34 1. panta 3. punktam, otrkārt, "citas prasības", kas noteiktas šīs direktīvas 1. panta 4. punktā, un, treškārt, aizliegumu preci ražot, ievest, tirgot vai izmantot, kas noteikts šīs pašas direktīvas 1. panta 11. punktā (spriedums, 2014. gada 10. jūlijs, *Ivansson* u.c., C-307/13, EU:C:2014:2058, 16. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

67 Šajā gadījumā šķiet, pirmkārt, ka tādas tiesību normas kā pamatlietā vai nu pašas par sevi, vai tā, kā tās interpretē Īrijas tiesas, neietilpst "tehnisku parametru" jēdzienā Direktīvas 98/34 1. panta 3. punkta izpratnē. Šis jēdziens attiecas vienīgi uz valsts pasākumiem, kas attiecas uz preci vai tās iepakojumu pašiem par sevi, un tādējādi ar tiem ir noteikta kāda no īpašībām, kurai ir jāpiemīt precei (spriedums, 2014. gada 10. jūlijs, *Ivansson* u.c., C-307/13, EU:C:2014:2058, 19. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Tas acīmredzami tā nav tādas prasības gadījumā, kura, ja vien puses nav paudušas pretēju gribu, ir vispārēji piemērojama jebkādu preču pārdošanai.

68 Otrkārt, šī paša iemesla dēļ šādas tiesību normas nevar kvalificēt kā "citas prasības" Direktīvas 98/34 1. panta 4. punkta izpratnē.

69 Šajā ziņā Tiesa ir precizējusi, ka, lai attiecīgos valsts pasākumus varētu kvalificēt kā "citas prasības" šīs tiesību normas izpratnē, tiem ir jābūt nosacījumiem, kas var būtiski ietekmēt attiecīgās preces sastāvu, raksturu vai tirdzniecību, un vispārēja rakstura priekšraksti nevar būt šādi nosacījumi, nedz arī līdz ar to tikt kvalificēti kā "citas prasības" (skat. spriedumu, 2014. gada 10. jūlijs, *Ivansson* u.c., C-307/13, EU:C:2014:2058, 26. un 27. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

70 Treškārt, tiesiskais regulējums pamatlietā neietilpst arī Direktīvas 98/34 1. panta 11. punkta tehnisko noteikumu trešajā kategorijā, ciktāl, tā kā tajā vienīgi paredzētas netieši izteiktas līguma prasības, tajā nav ietverts nekāds aizliegums šīs direktīvas izpratnē vai nu ražot, ievest, tirgot vai izmantot preci, vai arī sniegt vai izmantot pakalpojumu, vai iedibināties kā pakalpojumu sniedzējam.

71 Līdz ar to Direktīva 98/34 nav piemērojama tādām netieši izteiktām līguma prasībām kā tās, kas noteiktas ar tiesisko regulējumu pamatlietā.

72 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 98/34 1. panta 11. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādas valsts tiesību normas kā pamatlietā, kurās paredzēti – ja vien puses nav paudušas pretēju gribu – netieši izteikti līguma nosacījumi par pārdoto preču piemērotību tirdzniecībai un derīgumu izmantošanai vai kvalitāti, nav "tehniski noteikumi" šīs tiesību normas izpratnē, par kuru projektiem jāveic šīs direktīvas 8. panta 1. punkta pirmajā daļā paredzētā iepriekšējā paziņošana.

Par tiesāšanās izdevumiem

73 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nosprież:

1) LESD 267. panta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka Eiropas Savienības Tiesa ir kompetenta prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā interpretēt saskaņoto standartu 1988. gada 21. decembra Direktīvas 89/106/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz būvizstrādājumiem, kas grozīta ar Padomes 1993. gada 22. jūlija Direktīvu 93/68/EEK, 4. panta 1. punkta izpratnē, uz kuru Eiropas Komisija ir publicējusi atsauces *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* C sērijā;

2) saskaņotais standarts EN 13242:2002 "Minerālmateriāli nesaistītajiem un hidrauliski saistītajiem maisījumiem būvniecībai un ceļu konstrukcijām" ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nav saistošs valsts tiesai tiesvedībā par tāda privāttiesiska līguma izpildi, ar kuru vienai pusei ir uzlikts pienākums piegādāt produktu, kas atbilst valsts standartam, ar kuru tiek transponēts šis saskaņotais standarts, ne attiecībā uz būvizstrādājuma atbilstības līguma noteiktajām specifikācijām noteikšanas veidu, ne attiecībā uz brīdi, kurā šāda būvizstrādājuma atbilstība ir jānosaka;

3) Direktīvas 89/106, kas grozīta ar Direktīvu 93/68, 4. panta 2. punkts, to skatot šīs direktīvas preambulas divpadsmitā apsvēruma gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka prezumpcija par tāda būvizstrādājuma derīgumu izmantošanai, kurš izgatavots atbilstoši saskaņotajam standartam, nav saistoša valsts tiesai, lai noteiktu, vai šādam izstrādājumam ir tirdzniecībai piemērota kvalitāte un vai tas ir derīgs izmantošanai tā mērķim, ja tādā valsts vispārēja rakstura tiesiskajā regulējumā, kas reglamentē preču pārdošanu, kā pamatlietā ir prasīts, lai būvizstrādājumam būtu šādas īpašības;

4) Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija Direktīvas 98/34/EK, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā, kas pēdējo reizi grozīta ar Padomes 2006. gada 20. novembra Direktīvu 2006/96/EK, 1. panta 11. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādas valsts tiesību normas kā pamatlietā, kurās paredzēti – ja vien puses nav paudušas pretēju gribu – netieši izteikti līguma nosacījumi par pārdoto preču piemērotību tirdzniecībai un derīgumu izmantošanai vai kvalitāti, nav "tehniski noteikumi" šīs tiesību normas izpratnē, par kuru projektiem jāveic Direktīvas 98/34, kas grozīta ar Direktīvu 2006/96, 8. panta 1. punkta pirmajā daļā paredzētā iepriekšējā paziņošana.

[Paraksti]